АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ИСКЕ КЫЯЗЛЫ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
КАРАР

№20 **25.12. 2015 ел**

«2030 елга кадәрге чорга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Кыязлы авыл җирлеген су белән тәэмин итү схемасын раслау турында»

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Су белән тәэмин итү һәм су чыгару турында»2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль законга ярашлы. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иск Кыязлы авыл җирлеге башкарма комитеты «су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында " 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы карары белән карар:

1.Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Кыязлы авыл җирлеген 2030 елга кадәрге чорга су белән тәэмин итүнең кушымталы схемасын расларга.

2. Әлеге карарны Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга http://aksubaevo.tatar.ru Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Кыязлы авыл җирлегенең мәгълүмати стендларында да.

3.Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Иске Кыязлы авыл җирлеге

башкарма комитеты җитәкчесе И. М. Заһидуллин

Расланган
Иске Кыязлы авыл җирлеге
башкарма комитеты җитәкчесе
карары белән
25 .12. 2015 ел №20

ТР Аксубай муниципаль районы Иске Кыязлы авыл җирлеген су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы

Эчтәлек

Схема паспорты…………………………………………………………..………3

кереш ……………………………………………………………………..…...…5

1 нче бүлек. Су белән тәэмин итү схемасы………………………………6

1.1 климат шартлары ………………………………………………....6

1.1.1 Иске Кыязлы авыл җирлегенең су белән тәэмин итү системасы структурасын тасвирлау ……………………………………………………… 7

1.1.2 су белән тәэмин итү системаларының эшләвен тасвирлау ……...…10

1.1.3 Су ресурсларының торышы ……………………………..………..…11

1.2 су кулланунның булган баланслары ……………………….……...12

1.3 су белән тәэмин итү өлкәсендә коммуналь ресурсларны перспективалы куллану ………………...…………………………………..…14

1.4 су белән тәэмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча тәкъдимнәр ……………15

1.5 үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә капиталь кертемнәрне бәяләү …………………………………………………..…..16

2 нче бүлек. Суны чистарту схемасы …………………….........................18

2.1 Иске Кыязлы авыл җирлегенең су чыгару өлкәсендәге гамәлдәге урыны ………………………………………………………..…18

2.2 проект тәкъдимнәре ……………………………………………………..18

Кушымта …………………………………………………………………...19

Иске Кыязлы авыл җирлегенең су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы паспорты

Исем	Иске Кыязлы авыл җирлегенең су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы.
Проект инициаторы (муниципаль заказчы).	Иске Кыязлы авыл җирлеге башкарма комитеты.
Объектның урнашу урыны	Россия, Татарстан Республикасы, Аксубай районы, Иске Кыязлы авылы
Схеманы эшләү өчен норматив-хокукый база.	-07.12.2011 елгы 416-ФЗ номерлы Федераль закон (ред. 30.12.2012) су белән тәэмин итү һәм су чыгару турында СП 31.13330.2012 су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар СНиП 2.04.02 актуальләштерелгән редакциясе.-84* Россия Федерациясе Төбәкләр үсеше министрлыгының 2011 елның 29 декабрендәге 635/14 номерлы боерыгы; СП 32.13330.2012 Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар. СНиПның актуальләштерелгән редакциясе 2.04.03-85* Россия Федерациясе Төбәкләр үсеше министрлыгының (Россия Төбәкләр министрлыгы) 2011 елның 29 декабрендәге 635/11 номерлы боерыгы белән расланган һәм 2013 елның 01 гыйнварыннан гамәлгә кертелгән; СП 10.13130.2009 янгынга каршы саклану системасы. Эчке янгынга каршы суүткәргеч. Янгын куркынычсызлыгы таләпләре"; СП 8.13130.2009 янгынга каршы саклану системасы. Тышкы янгынга каршы су чыганаклары. Янгын сүндерү таләпләре куркынычсызлык». Иске Кыязлы авыл җирлегенең 2012 елның 19 декабрендәге 15 номерлы карары белән расланган генераль планы
Схеманың максатлары	- 2025 елга кадәр булган чорда булган һәм яңа торак фонды төзелеше өчен үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын үстерү. - коммуналь продукция җитештерү күләмен арттыру, аерым алганда, хезмәт күрсәтү сыйфатын күтәргәндә су белән тәэмин итү буенча хезмәтләр күрсәтү, шулай ук гамәлдәге бәя сәясәтен саклау; - су белән тәэмин итү системаларының эшен яхшырту; - эчә торган суның сыйфатын яхшырту.

Максатларга ирешү ысулы	- су алу узелларын реконструкцияләү; - Иске Кыязлы авыл җирлеген даими рәвештә су белән тәэмин итә торган магистраль суүткәргечләр челтәре төзү; - исәпкә алу приборларын урнаштыру; - шәхси торак йортларны локаль чистарту корылмалары белән җиһазландыру; терлекчелек предприятиеләрендә локаль чистарту корылмалары төзү; - әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтының кимүе.
Схеманы гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	Схема 2014-2030 елларда гамәлгә ашырылачак. Проектта 2 этап билгеләнә, аларның һәрберсендә коммуналь инфраструктураның җитештерү куәтләрен реконструкцияләү планлаштырыла.
Схема чараларын гамәлгә ашырудан көтелгән нәтиҗәләр	1. Торак пунктның заманча коммуналь инфраструктурасын булдыру. 2. Коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын күтәрү. 3. Су белән тәэмин итү объектларының тузганлык дәрәҗәсен киметү. 4. Аксубай муниципаль районы Иске Кыязлы авыл җирлеге территориясендә экологик хәлнең яхшыруы. 5. Су белән тәэмин итү объектларын модернизацияләү һәм төзү проектларын финанслау максатыннан бюджеттан тыш чыганаклар (шул исәптән шәхси инвесторлар, кредит һәм гражданнарның шәхси акчалары) акчаларын җәлеп итү өчен уңай шартлар тудыру су чыгару. 6. Яңа төзелә торган торак фонды һәм җитештерү, рекреацион һәм социаль-мәдәни билгеләнештәге объектлар өчен билгеләнгән җир кишәрлекләрен су белән тәэмин итү челтәрләре белән тәэмин итү.
Инвестицион программаның үтәлешен контрольдә тоту	Оператив контрольне Аксубай муниципаль районы Иске Кыязлы авыл җирлеге башлыгы башкара.

Кереш

Иске Кыязлы авыл җирлеген 2030 елга кадәрге чорга су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы түбәндәге документлар нигезендә эшләнгән:

- Территориаль планлаштыру схемалары;
- Шулай ук «су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу турында»гы 07.12.2011 елгы 416-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләренә туры китереп (ред.30.12.2012). Схема үз эченә су белән тәэмин итү һәм су чыгару системаларын булдыру буенча беренче чираттагы чараларны ала, бу системаларның ышанычлылыгын арттыруга юнәлдерелгән, шулай ук кешеләрнең яшәү өчен куркынычсыз һәм уңайлы шартлар Су белән тәэмин итү һәм су чыгару схемасы үз эченә ала:үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү һәм су чыгару системаларын үстерүнең төп юнәлешләре, принциплары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре; торак пункт үсешен исәпкә алып, 10 елдан да ким булмаган вакытка эчәрлек, техник су кулланунын фаразланган балансы; Үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән су белән тәэмин итү зоналары (су белән тәэмин итү үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән, салкын су белән тәэмин итү системаларын кулланып башкарыла торган территорияләр) һәм үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары Исемлеге; үзәкләштерелгән салкын су белән тәэмин итү системалары объектларын урнаштыру планлаштырылган карталар (схемалар); үзәкләштерелгән салкын су белән тәэмин итү системалары объектларын урнаштыруның планлаштырылган зоналары чикләре; су белән тәэмин итү һәм су чыгару схемаларын этаплар буенча бүлү буенча төп чаралар исемлеге, шул исәптән бу чараларның техник нигезләмәләре һәм аларны гамәлгә ашыру бәясен бәяләү. Чаралар коммуналь инфраструктура системасының түбәндәге объектларын үз эченә ала: 1) су белән тәэмин итү:су белән тәэмин итү челтәрләре;су алу.2) суны чистарту:- торак төзелеш зонасында шәхси торак йортларны җиһазландыру локаль чистарту корылмалары (ЛОС);Терлекчелек комплексларының ЛОС-агынтылары.

1 нче бүлек.

Су белән тәэмин итү схемасы

1.1 климат шартлары

Климаты уртача континентальлек белән характерлана: кыш уртача салкын, җәй җылы һәм житәрлек дымлы түгел, яз кыска, җылы үсә, көз йомшак, озакка сузыла. Климатның үзенчәлекле билгеләре булып: температураның зур үзгәреше, еш эреүе тора. Еллар буенча тигезсез явым-төшем кайвакыт корылыкка китерә. Авыл җирлеге рельефы биек булмаган тигезлек (биеклеге 125 150 м), вак елга үзәннәре белән аз бүленә. Иң зур елгасы-зур Сульча.

Климаты уртача континенталь. Ул җылы дымлы җәй (июль аенда уртача һава температурасы 18,6 градус) һәм уртача салкын кыш белән характерлана. (40 -. 70 см)

Урман җирләре 31700 га (район мәйданының 21%) биләп тора. Катнаш урманнар өстенлек итә.

Кышкы чорның озынлыгы, уртача тәүлеклек температурасы 00С-тан соң күчү даталары арасында, уртача 5,5 ай тәшкил итә (28.10-06.04).

Җәйге чорның озынлыгы уртача тәүлеклек һава температурасы +100С 4,5 айдан югарырак.

Һәр күчеш чорының (көз һәм яз) озынлыгы якынча 1 ай тәшкил итә. Көз өчен-ноябрь, яз өчен – апрель.

Метеостанция мәгълүматлары буенча уртача күпьеллык еллык һава температурасы +3,9 0С тәшкил итә. еллык температура йөреше айлар буенча шактый җайлы күренә, чөнки аңа сусаклагыч йогынтысы тәэсир итә.

Иң салкын ай гыйнвар, уртача һава температурасы -11,1 0С.

Иң эссе айның (июль) уртача айлык максималь һава температурасы +24,5 0С тәшкил итә.

Салкын чор температурасы (җылыту чорының иң салкын өлеше уртача температурасы) -16,6 0С.

Җәйге максималь температура +38°ска кадәр җитә, ә торак территориясендә теркәлгән Температураның абсолют минимумы -36°СКА тигез.

Туфрак туңу куркынычы дәрәҗәсе буенча, сезонлы туңу зонасында зәгыйфь һәм практик яктан чиста булмаганнарга карый. Бу районда Балчыклы туфрак өчен сезонлы туңуның норматив тирәнлеге 1,61 м тәшкил итә. суүткәргеч челтәрләре траншеяләренең төбе 2 тирәнлектә урнашканлыгын исәпкә алып

2,5 м, бу туңу тирәнлегеннән түбәнрәк, челтәрләрнең туңу куркынычы юк.

1.1.1 Иске Кыязлы авыл җирлегенең су белән тәэмин итү системасы структурасы тасвирламасы.

Иске Кыязлы авыл җирлеге «Аксубай муниципаль районы «муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 39-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына ярашлы рәвештә оештырылган.

Иске Кыязлы авыл җирлеге составына әлеге законга ярашлы рәвештә керә: Иске Кыязлы авылы (административ үзәге, ул район үзәгеннән 21 км ераклыкта урнашкан.Аксубай), Кызыл Тау авылы һәм Яңа Кыязлы авылы. Торак пункт Татарстан Республикасының көньягында, Аксубай муниципаль районының көньяк өлешендә урнашкан. Иске Кыязлы авыл җирлеге көнбатышта Иске Тимошкино авыл җирлеге, төньякта Татарстан Республикасының Чирмешән районы, көнчыгышта Иске Ибрай һәм Яңа Ибрай авыл җирлекләре белән чиктәш. Иске Кыязлы авыл җирлегенең гомуми мәйданы 272 га тәшкил итә, шулардан: Иске Кыязлы авылы – 170 га, Кызыл Тау авылы– 58 га, Яңа Кыязлы авылы– 44 га.

Иске Кыязлы авыл җирлеге җирләре уңдырышлы. Климаты уртача дымлы. Умартачылык, терлекчелек һәм үсемлекчелек өчен шартлар бар.

Торак пунктта гомуми белем бирү мәктәбе, балалар бакчасы, китапханәле авыл мәдәният йорты, авыл клубы, 2 фельдшер-акушерлык пункты, почта бүлекчәсе, «Сет иле «агрофирмасы» ҖЧҖ һәм «Сульча» агрофирмасы, «КФХ Шакирова А.В. " бар

Иске Кыязлы авыл җирлегенең Татарстан Республикасының башка районнары һәм Россия төбәкләре белән транспорт элемтәсе хәзерге вакытта төбәк һәм федераль автомобиль юллары аша башкарыла.

Иске Кыязлы авыл җирлеге үз эшчәнлеген Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Кыязлы авыл җирлеге Советының 31.08.2010 ел, № 10 карары белән кабул ителгән устав нигезендә алып бара. Торак пункт территориясе йорт яны участоклары белән бер катлы төзелештән гыйбарәт.

Торак пунктны, агросәнәгать комплексы предприятиеләрен су белән тәэмин итү чыганагы буларак, каптаж ярдәмендә артезиан сулары кулланыла. Су белән тәэмин итү ихтыяҗлары өчен җир өстендәге Чыганаклар (елгалар, күлләр) аларның пычрануы аркасында кулланылмый.

Хәзерге вакытта торак пункт территориясендә хуҗалык-эчү һәм янгынга каршы су белән тәэмин итүнең төп чыганаклары булып артезиан сулары тора. Су алу корылмалары составына: су кабул итү корылмалары белән берләштерелгән 1 нче күтәрү насос станциясе, су күтәрү манарасы һәм суүткәргеч челтәрләре керә.

Иске Кыязлы авыл җирлеге территориясендә чишмәнең 4 каптажы теркәлгән, аларның якынча куәте 190 м3/көн.

Чыганак 43,8 мең м3 (тәүлегенә 190 м3) җитештерү куәте белән эвц 6-10-80 суга батыру насосы белән җиһазландырылган.

Су әзерләү һәм су чистарту юк, кулланучыларга башлангыч (табигый) су бирелә, сыйфат ягыннан яхшы сыйфатлы артезиан скважиналарыннан су, химик һәм бактериологик күрсәткечләр буенча СанПиН таләпләрен канәгатьләндерә 2.1.4.1074-01 эчәр су. Эчәрлек су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системаларының су сыйфатына гигиена таләпләре. Сыйфат контроле 1 нче таблицада күрсәтелгән.

Таблица 1 Каптажларның характеристикасы

№ п п	*Торак пунктның атамасы*	*Чишмә саны данә.*	*Скважина саны данщ*	*Житештерүчәнлек,м³/сут*	*ЗСО булу, шт.*	*ВБ / савыт саны, шт.*	*Суүткәргеч челтәрләреозынлыгы, км*	*Алмаштырылырга тиешле челтәрләрнең озынлыгыкм*
1	Иске Кыязлы АҖ	1	4	462,5	-	-	13,5	12,6
	Иске Кыязлы	-	1	323,9	-	-	10,5	10,5
	Кызыл Тау	-	2	102,6	-	-	3	2,1
	Яңа Кыязлы	1	1	36	-	-	-	-

Каптаж беренче билбауның санитар саклау зонасы белән тәэмин ителгән, аның күләме 30 м тәшкил итә. СП 31.13330.2012 су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар (СНиП 2.04.02 актуальләштерелгән редакциясе).-84*) Россия Федерациясе Төбәк үсеше министрлыгының 2011 елның 29 декабрендәге 635/14 номерлы боерыгы.

1 нче күтәрү насос станциясе биргән һәм кулланучылар тарафыннан сарыф ителгән Су чыгымнарын көйләү өчен 25 м3 сыйдырышлы Су күтәрү манарасы хезмәт итә. Моннан тыш, Чиста су резервуарында янгын сүндерү өчен су запасы саклана.

Иске Кыязлы авылы

Суүткәргеч системасы каптаждан (яки артезиан скважинасыннан) һәм су күтәрү манарасыннан тора, хуҗалык-эчү һәм янгынга каршы ихтыяҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып. Каптаждан (яки артезиан скважинасыннан) су насос белән каптаждан (яки артезиан скважинасыннан) биеклектә урнашкан су күтәрү манарасына күтәрелә, манарадан су суүткәргечкә керә.

Су белән тәэмин итү челтәрләренең характеристикасы

ПЭДу – 80 суүткәргече челтәрләренең озынлыгы 10,192 км.

Иске Кыязлы авылының суүткәргеч челтәрләре схемасы. 1 нче кушымтаны карагыз

Кызыл Тау авылы

Суүткәргеч системасы, хуҗалык-эчү һәм янгынга каршы ихтыяҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, артезиан скважинасыннан һәм су күтәрү манарасыннан тора. Каптаждан су насос белән каптаж өстеннән биеклектә урнашкан су күтәрү манарасына күтәрелә, манарадан су суүткәргечкә керә

Су белән тәэмин итү челтәрләренең характеристикасы

ПЭДу суүткәргече челтәрләренең озынлыгы 80 1.800 км.

Кызыл Тау авылының суүткәргеч челтәрләре схемасы. 2 нче кушымтаны карагыз

Яңа Кыязлы авылы

Суүткәргеч системасы, хуҗалык-эчү һәм янгынга каршы ихтыяҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, артезиан скважинасыннан һәм су күтәрү манарасыннан тора. Каптаждан су насос белән каптаж өстеннән биеклектә урнашкан су күтәрү манарасына күтәрелә, манарадан су суүткәргечкә керә

Су белән тәэмин итү челтәрләренең характеристикасы

ПЭДу суүткәргече челтәрләренең озынлыгы 80 1.308 км.

Яңа Кыязлы авылының суүткәргеч челтәрләре схемасы. 3 нче кушымтаны карагыз.

1.1.2 су белән тәэмин итү системаларының эшчәнлеген тасвирлау.

Аксубай муниципаль районы Иске Кыязлы авыл җирлеген су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызуның әлеге схемасында түбәндәге терминнар һәм билгеләмәләр кулланыла:

суүткәргеч су үткәрү корылмасы, суны куллану урынына үткәрү (бирү) өчен корылма;

» су белән тәэмин итү чыганагы " су белән тәэмин итү өчен кулланыла торган су объекты яки җир асты сулары ятмасы;

"хисапланган су чыгымнары" нормативлар таләпләренә ярашлы рәвештә билгеләнгән төрле су белән тәэмин итү төрләре өчен су чыгымнары;

"су чыгару системасы" - су кабул итү җайланмалары, квартал эчендәге челтәрләр, коллекторлар, насос станцияләре, торба үткәргечләр, чистарту корылмалары, чистартылган агымны әйләнә-тирә мохиткә чыгару өчен корылмалар җыелмасы;

"предприятие эшчәнлеге зонасы" (эксплуатация зонасы) - су белән тәэмин итү һәм (яки) ташландык суларны агызуны гамәлгә ашыручы оешманың су белән тәэмин итү һәм (яки) ташландык суларны агызу системалары объектлары урнашкан зоналарны, шулай ук аның абонентлары (кулланучылары)объектлары урнашкан зоналарны үз эченә алган территория;

"су белән тәэмин итү объектының эш зонасы (технологик зонасы)» суүткәргеч челтәренең өлеше, аның чикләрендә корылма кулланучыларга

кирәкле су чыгымнарын биргәндә басымның норматив кыйммәтләрен тәэмин итә ала;

"канализация зонасы (канализация бассейны)

чистарту корылмасы яки турыдан - туры чыгару канализация челтәренең өлеше, аның чикләрендә корылма (туры чыгару) агынты суларны кабул итүне һәм/яки чистартуны тәэмин итә ала;

"су белән тәэмин итү һәм су чыгару схемасы" график күрсәтү элементлары һәм исәпләнгән вакытка су белән тәэмин итү һәм су чыгару системаларының торышы һәм үсеш перспективалары турында тулы берсүзсез текст тасвирламасы җыелмасы;

"инженерлык инфраструктурасы схемасы" - исәпләнгән вакытка инженерлык инфраструктурасының торышын һәм үсеш перспективаларын график рәвештә күрсәтү һәм берсүзсез текст белән тасвирлау җыелмасы.

1.1.3 су ресурсларының торышы

Су белән тәэмин итү чыганакларының кыскача характеристикасы

Иске Кыязлы авыл җирлеге торак пунктларын су белән тәэмин итү җир асты суларын куллануга нигезләнгән. Су белән тәэмин итү Иске Кыязлы авылында урнашкан өч артезиан скважинасыннан башкарыла.Кызыл Тау, дер.Яңа Кыязлы һәм Иске Кыязлы авылында урнашкан бер чишмә.

Бу су алу скважиналары өчен

гидрогеологик нәтиҗәләр һәм санитар саклау зоналарын оештыруның алдан нигезләмәләре бирелгән.

Җир асты суларының сыйфатын контрольдә тотуны Нурлат һәм Аксубай районнарындагы «ТРда Гигиена һәм эпидемиология үзәге» ФБУЗ филиалының аккредитацияләнгән сынау лаборатория үзәге башкара. Суның сыйфаты органолептик, химик һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килә.

Авыл җирлеге территориясендәге җир өсте сулары бары тик җитештерү су белән тәэмин итү, хуҗалык-көнкүреш ихтыяҗлары, авыл хуҗалыгы су белән тәэмин итү өчен генә кулланыла.

Су объектларында су сыйфаты атмосфера явым-төшемнәре, предприятиеләрнең чистартылмаган агынты сулары, торак пунктлар, авыл хуҗалыгы җирләре территориясеннән җир өстендәге агым, шулай ук туфрак эрозиясе тәэсирендә формалаша.

Авыл җирлеге чикләрендәге елгаларның төп пычратучылары булып авыл хуҗалыгы җитештерү объектлары һәм халыктан барлыкка килгән агынты сулар тора.

Авыл хуҗалыгы предприятиеләренең эрозиягә каршы агротехник чараларны үтәмәве дә елгаларны пычратуга китерә

туфракны эшкәртү, су объектларына якын җирләрне эшкәртү, минераль ашламалар һәм пестицидларны нигезсез югары дозада кертү. Яңгырлар һәм язгы ташкын вакытында туфрак, тирес массасы, ягулык-майлау материаллары, нефть

продуктлары юыла, бу елгаларның санитар хәлен начарлата. "су белән тәэмин итү объектының эш зонасы (технологик зонасы)» суүткәргеч челтәренең өлеше, аның чикләрендә корылма кулланучыларга кирәкле су чыгымнарын биргәндә басымның норматив кыйммәтләрен тәэмин итә ала;

"канализация зонасы (канализация бассейны)

чистарту корылмасы яки турыдан - туры чыгару канализация челтәренең өлеше, аның чикләрендә корылма (туры чыгару) агынты суларны кабул итүне һәм/яки чистартуны тәэмин итә ала;

"су белән тәэмин итү һәм су чыгару схемасы" график күрсәтү элементлары һәм исәпләнгән вакытка су белән тәэмин итү һәм су чыгару системаларының торышы һәм үсеш перспективалары турында тулы берсүзсез текст тасвирламасы җыелмасы;

"инженерлык инфраструктурасы схемасы" - исәпләнгән вакытка инженерлык инфраструктурасының торышын һәм үсеш перспективаларын график рәвештә күрсәтү һәм берсүзсез текст белән тасвирлау җыелмасы.

1.1.3 су ресурсларының торышы

Су белән тәэмин итү чыганакларының кыскача характеристикасы

Иске Кыязлы авыл җирлеге торак пунктларын су белән тәэмин итү җир асты суларын куллануга нигезләнгән. Су белән тәэмин итү Иске Кыязлы авылында урнашкан өч артезиан скважинасыннан башкарыла.Кызыл Тау, дер.Яңа Кыязлы һәм Иске Кыязлы авылында урнашкан бер чишмә.

Бу су алу скважиналары өчен

гидрогеологик нәтиҗәләр һәм санитар саклау зоналарын оештыруның алдан нигезләмәләре бирелгән.

Җир асты суларының сыйфатын контрольдә тотуны Нурлат һәм Аксубай районнарындагы «ТРда Гигиена һәм эпидемиология үзәге» ФБУЗ филиалының аккредитацияләнгән сынау лабораториясе үзәге башкара. Суның сыйфаты органолептик, химик һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килә.

Авыл җирлеге территориясендәге җир өсте сулары бары тик җитештерү су белән тәэмин итү, хуҗалык-көнкүреш ихтыяҗлары, авыл хуҗалыгы су белән тәэмин итү өчен генә кулланыла.

Су объектларында су сыйфаты атмосфера явым-төшемнәре, предприятиеләрнең чистартылмаган агынты сулары, торак пунктлар, авыл хуҗалыгы җирләре территориясеннән җир өстендәге агым, шулай ук туфрак эрозиясе тәэсирендә формалаша.

Авыл җирлеге чикләрендәге елгаларның төп пычратучылары булып авыл хуҗалыгы җитештерү объектлары һәм халыктан барлыкка килгән агынты сулар тора.

Авыл хуҗалыгы предприятиеләренең эрозиягә каршы агротехник чараларны үтәмәве дә елгаларны пычратуга китерә

туфракны эшкәртү, су объектларына якын җирләрне эшкәртү, минераль

ашламалар һәм пестицидларны нигезсез югары дозада кертү. Яңгырлар һәм язгы ташкын вакытында туфрак, тирес массасы, ягулык-майлау материаллары, нефть продуктлары юыла, бу елгаларның санитар хәлен начарлата.

Җир өстендәге һәм җир астындагы суларны пычратуда халыктан барлыкка килгән агынты сулар зур роль уйный, чөнки авыл җирлегенең торак пунктларында үзәкләштерелгән канализация системасы һәм чистарту корылмалары юк. Канализация булмау сәбәпле, халыктан агынты суларны кабул итүчеләр булып чокырлар, рельефның түбәнәйтелгән участоклары, кечкенә елгалар хезмәт итә. Яңгыр агымнарын кабул итүчеләр булып җир өстендәге су объектлары тора.

Җир өсте суларын пычратуның потенциаль чыганагы булып каты көнкүреш калдыклары чүплекләре тора ала, чөнки алар калдыкларны куркынычсыз саклауны тәэмин итми. Нәтиҗәдә, су басу һәм су басу вакытында, шулай ук җир асты сулары системасы аша көнкүреш калдыкларының таркалу продуктлары җир өстендәге су объектларына эләгергә мөмкин.

Әмма иң мөһим пычрану чыганаклары булып Олы Сульча елгасы бассейнында урнашкан нефть һәм газ чыгару комплексы объектлары тора. Коррозия, төзелеш техникасы бәрелү, технологик һәм төзелеш дефектлары нәтиҗәсендә бораулау җайланмаларында аварияләр җир өсте суларының нефть белән пычрануының иң типик сәбәпләре булып тора. Җир өсте су ресурсларының торышын тасвирлап, күлләрнең экологик торышын билгеләп үтәргә кирәк, чөнки соңгы елларда күлләрнең табигый үсү һәм сазлану процессы территорияне интенсив авыл хуҗалыгы файдалануы, беренче чиратта, терлекләр көтүе һәм яр буе территорияләрен суырту белән күп тапкырлар көчәйтелгән.

Авыл җирлегендә җир өсте суларын саклау өлкәсендә төп проблема булып су саклау зоналары режимын үтәмәү тора. РФ су кодексы таләпләрен бозып, җир өстендәге су объектларының су саклау зоналарында авыл җирлеге торак пунктларының, авыллар янындагы каты көнкүреш калдыклары чүплекләренең канализацияләнмәгән торак төзелеше урнаштырылган.

1.2 су кулланунын булган баланслары

Су куллану кулланучыларның барлык төрләре буенча билгеләнгән: халык саны, терлекчелек фермаларында һәм комплексларында хайваннарны тотуга су чыгымнары, йорт яны участокларын сугару, янгын сүндерү.

Халыкны су белән тәэмин итү күбесенчә су бүлү колонкалары аша башкарыла

Халыкның хуҗалык-эчү ихтыяҗларына су чыгымы халык саны белән пропорциональ һәм биналарны төзекләндерү дәрәҗәсенә бәйле.

Исәпкә алынмаган чыгымнар терлекчелек фермаларында һәм комплексларында хайваннарны тоту өчен су чыгымнарын үз эченә ала.

Таблица 2. Иске Кыязлы авыл җирлегенең 2015 елга су куллану таблицасы*

№ п/п	Авыл җирлеге һәм торак пунктларның атамалары	Коммуналь сектор халык саны / Көнлек уртача чыгым, м3/көн					макс.-суточный, м3/сут	неучтенные расходы, м3/сут(15%)	Полив м3/сут	Пожаротушение, м3/сут	Живот.сектор, м3/сут	Произ. Сектор,	Итого м3/сут	Макс.-суточный,м3/сут
		1	2	3	4	всего								
	Иске Кыязлы	-	-	-	-	1308	236,46	29,56	78,48	162	50,5	-	517,61	557,0
		-	-	-	-	197,0								
1	Иске Кыязлы	-	285	618	47	950	170,98	21,37	57	54	43,3	-	318,17	346,7
		-	80	172	13	265								
2	Кызыл Тау	-	80	172	13	265	47,80	5,98	15.9	54	7,2	-	122,91	130,9
		-	15,2	24,1	0.52	39,8								
3	Яңа Кыязлы	-	33	60	-	93	17,68	2,21	5.58	54	-	-	76,52	79,5
		-	6.3	8,5	-	14,7								

Терлекчелек фермаларында һәм комплексларында хайваннарны һәм кошларны тотуга су чыгымнары РФ Авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек министрлыгы тарафыннан эшләнгән һәм расланган ВНТП-н-97 технологик проектлауның ведомство нормаларына ярашлы кабул ителгән һәм:

сыерлар өчен (Яшьләр) 30 л/көн,
сыерлар өчен (сөтле) 100 л/көн,
сыерлар өчен (итле) 55 л/көн,
дуңгызлар өчен 25 л/көн,
сарыклар өчен 5,5 л/көн,
атлар өчен 60 л/көн,
йомырка токымлы тавыклар 0,31 л/көн,
ит токымлы тавыклар 0,36 л/көн,
- чебиләр - 0,27 л/көн,
казлар 1,68 л/көн.

Хисап чыгымнары

Гомуми су куллану үз эченә торак һәм иҗтимагый биналарда хуҗалык - эчү ихтыяҗларына, тышкы янгын сүндерүгә, урамнарны һәм яшеллекләрне сугаруга су чыгымнарын ала.

СНиП 2.04.02-84* п.2.1 буенча кабул ителгән биналарны (санитар-техник җиһазларны) төзекләндерү дәрәҗәсенә һәм су куллануның тәүлеклек һәм сәгать тигезсезлеге коэффициентларына бәйле рәвештә, халыкның хуҗалык-эчү ихтыяҗларына исәпләнгән Су чыгымнары бер кешегә су куллану нормаларыннан чыгып исәпләнә. Аерым су куллану җәмәгать биналарында хуҗалык-эчү һәм көнкүреш ихтыяҗларына су чыгымнарын үз эченә ала.

Торак пунктта тышкы янгын сүндерүгә су чыгымы нормасы һәм бер үк

вакытта янгыннар саны 5 СНиП 2.04.02-84* таблицасы нигезендә кабул ителгән. Янгынны сүндерү вакыты 3 сәгать. 8.13130.2009 елгы мәгълүматларга караганда, 50 кешедән азрак кеше яшәгәндә янгын сүндерү каралмаган.

Урамнарны һәм яшеллекләрне сугару өчен су куллану нормасы СНиП 2.04.01-85* 3 нче таблица 1 нче искәрмә буенча кабул ителгән һәм 1 кешегә 60 л/көн тәшкил итәчәк.

Янгынга каршы чаралар

Янгын сүндерү су күтәрү манараларыннан каралган.

Тышкы янгын сүндерүгә исәпләнгән су чыгымы 5 л/с;

Эчке янгын сүндерүгә исәпләнгән су чыгымы 2.5 л/с.

Торак пунктта тышкы янгын сүндерүгә су чыгымы нормасы һәм бер үк вакытта янгыннар саны 5 СНиП 2.04.02-84* таблицасы нигезендә кабул ителгән. Янгынны сүндерү вакыты 3 сәгать. 8.13130.2009 елгы мәгълүматларга караганда, 50 кешедән азрак кеше яшәгәндә янгын сүндерү каралмаган.

1.3 су белән тәэмин итү өлкәсендә коммуналь ресурсларны перспективалы куллану

Иске Кыязлы авыл җирлегенең торак инфраструктурасын үстерү буенча барлык чаралар Аксубай муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы исәп-хисапларына һәм чараларына ярашлы каралган.

2030 елга кадәрге чорда су белән тәэмин итү һәм су чыгару системаларын үстерү төзелә торган территориянең зурлыгын арттыруны һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшыртуны исәпкә ала.

Таблица 3.

Иске Кыязлы авыл җирлеге халкының саны турында мәгълүматлар

Иске Кыязлы авыл җирлегендә халык саны фаразы, кеше

Исем	2020 г.	2035 г.
Иске Кыязлы АҖ	1266	**1274**
Иске Кыязлы авылы	976	984
Кызыл Тау авылы	222	216
Яңа Кыязлы авылы	68	53

№ пп	Наименование территории	Хәзерге хәле (2015 ел))		Беренче чират (2020 ел)		Хисап вакыты (2030 ел))	
		Халык саны(кеше)	Торак фонды (мең кв. м)	Халык саны(кеше)	Торак фонды (мең кв. м)	Халык саны(кеше)	Торак фонды (мең кв. м)
	АҖ						
1	Иске Кыязлы АҖ	1 360	27,56	1 308	31,92	1 093	30,93
	Иске Кыязлы авылы	983	19,20	950	23,18	798	22,58
	Кызыл Тау авылы	280	6,16	265	6,47	213	6,03
	Яңа Кыязлы авылы	97	2,20	93	2,27	82	2,32

Су белән тәэмин итү системасын проектлаганда кулланучылар өчен кирәкле су чыгымы билгеләнә. Халыкның хуҗалык-эчү ихтыяҗларына су чыгымы торак пунктны һәм торак төзелеш районын санитар-техник төзекләндерү дәрәҗәсенә бәйле.

1.4 су белән тәэмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча тәкъдимнәр

Су белән тәэмин итүне үстерүнең төп юнәлешләре Иске Кыязлы авыл җирлеге халкын эчәргә яраклы сыйфатлы су белән өзлексез тәэмин итү, системаларның ышанычлылыгын арттыру, челтәрләрдә аварияләр санын киметү, челтәрләрнең үткәрү сәләтен арттыру, су югалтуларын киметү.

Суүткәргеч челтәрләрен торак пунктның бөтен территориясен 100% каплату өчен карарга кирәк.

Су куллануны арттыру халыкның уңайлы һәм куркынычсыз яшәве өчен планлаштырыла.

Хәзерге вакытта дәүләт программалары эшләнгән:

Халыкны чиста эчәр су белән тәэмин итү өчен «Чиста су» дәүләт программасы.

Программага кертелгән чараларны үтәү су белән тәэмин итү секторында

нәтиҗәле идарә итү системасын булдырырга мөмкинлек бирәчәк:

- шәхси инвестицияләрне һәм инвестиция фондлары механизмын финанслау нигезендә озак вакытлы финанслауны тәэмин итү һәм шәхси инвестицияләрне җәлеп итү;

- Ватан инновацион җиһазлары җитештерүне стимуллаштыру;

- су белән тәэмин итү секторында төбәк һәм җирле программаларны гамәлгә ашыру;

- җитештерүне стимуллаштыру буенча чараларны гамәлгә ашыру

су белән тәэмин итү өлкәсендә инновацион Ватан җиһазлары;

- иң мөһимнәрен чиста эчәр су белән тәэмин итү программаларын гамәлгә ашыру

социаль инфраструктура объектлары.

Торак пунктны үстерү концепциясен гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге чараларны үтәү күздә тотыла:

1. эчә торган су белән тәэмин итүнең сыйфатын төзәтү, шул исәптән беренче чиратта

суны зарарсызландыру, тимерсезләндерү, деманганацияләү һәм йомшарту;

2. 2020 елга кадәр заманча технологияләр нигезендә заманча материаллардан торбалар кулланып су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү һәм алыштыру;

3. су белән тәэмин итү челтәрләрен төзү

4. Су күтәрү манараларын һәм артезиан скважиналарын исәпкә алу приборлары белән җиһазландыру, диспетчеризация системасын кертү.

1.5. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә капиталь кертемнәрне бәяләү

Инвестицион-төзелеш комплексы эшли торган заманча базар шартларында чыгымнарның теге яки бу төрләрен нормалаштыруга

юк, шуңа күрә ул бик зур күрсәткечләр буенча төзелә. Мондый күрсәткечләр булмаса, аналог объектларның бәясе турында мәгълүмат кулланылырга мөмкин. Капиталь төзелеш объектларына эш документациясен эшләгәндә проект-смета документациясен төзү юлы белән бәяне төгәлләү кирәк. Бәя проектлауның һәр стадиясендә билгеләнә, шуңа бәйле рәвештә аның этаплап детальләшүе һәм төгәлләнүе тәэмин ителә. Шулай итеп, Төп бәяләр проект документациясен эшләү һәм төзелешкә килешү бәяләрен формалаштыру максатыннан билгеләнә.

Хисапларда исәпкә алынмаган:

- дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен һәм күчемсез милекне резервлау һәм сатып алу бәясе;

төзелеш территорияләрендә топография-геодезия һәм геологик эзләнүләр үткәрү бәясе;

төзелеш территорияләрендәге биналарны һәм корылмаларны сүтү һәм сүтү буенча чаралар бәясе;

- булган объектларны реконструкцияләү буенча чараларның бәясе;

кирәкле җиһазлар белән җиһазландыру һәм янәшәдәге территорияне төзекләндерү;

- төзелеш территориясенең үзенчәлекләре.

Хисаплау нәтиҗәләре (эшләр бәясенең җыелма ведомосы) по 3 Кушымтада китерелгән.

2 нче бүлек. Суны чистарту схемасы.

2.1 Иске Кыязлы авыл җирлегенең су чыгару өлкәсендәге хәзерге торышы.

Хәзерге вакытта Иске Кыязлы авыл җирлеге территориясе канализацияләнмәгән. Торак пунктларның үзәкләштерелгән көнкүреш һәм җитештерү агынты сулары юк. Халык җитәрлек дәрәҗәдә гидроизоляция булмаган, территориянең пычрануына китергән, выгреблар яки ишегалды бәдрәфләре белән файдалана.

Торак пункт территориясендә яңгыр канализациясе юк. Яңгыр һәм эрегән суларны читкә чыгару көйләнми һәм булган рельефның түбәнрәк урыннарына башкарыла.

2.2 проект тәкъдимнәре

Халыктан су чыгару нормалары СП 32.13330.2012 канализация. Тышкы

челтәрләр һәм корылмалар су куллану нормаларына тиң кабул ителә, янгын запасын торгызу һәм территорияне сугару өчен су чыгымнарын исәпкә алмыйча, тәүлеклек тигезсезлек коэффициентын исәпкә алып.

Су белән тәэмин итү планында әйтелгәннәрдән чыгып, әйләнешле су белән тәэмин итү системаларын кертү, агып чыкмый торган производстволар һәм суны саклый торган технологияләр булдыру хисабына су чыгаруны киметү буенча чаралар үткәрүне күздә тотарга кирәк.

Кече торак пунктларда үзәкләштерелгән системалар төзү икътисади яктан отышлы түгел:

1. 1 м3 агымны чистартуның артык зур үзкыйммәте аркасында;

2. төзелешнең тыгызлыгы аз булу сәбәпле;

3. җирлекнең катлаулы рельефы аркасында.

Торак пунктлар төрле модификацияләрдә хуҗалык көнкүреш агынтыларын биологик һәм тирән чистартуның автоном җайланмалары белән җиһазландырыла ала, атап әйткәндә:» ЮБАС "җитештерүчәнлеге 1-20М3/көн," ТОП-AS-БИОКСИ " җитештерүчәнлеге 1-50 м3/көн, с

чистартылган агынты суларны утратавыш кавитация блоклары урнаштыру белән зарарсызландыру. Чистарту һәм зарарсызландыру нәтиҗәсендә барлыкка килгән агынты сулар шәхси йорт хуҗалыгының территориясен сугару өчен кулланыла яки су агымына, ә актив ләм һәм ултырма компостлау өчен, соңыннан туфракка ашлама буларак кертелә.

Торак пунктлар һәм җитештерү мәйданчыклары территориясеннән яңгыр һәм кар суларын чистарту ачык каналлар һәм лоткалар системасы белән башкарылачак.

Кушымта №1
Иске Кыязлы авылы

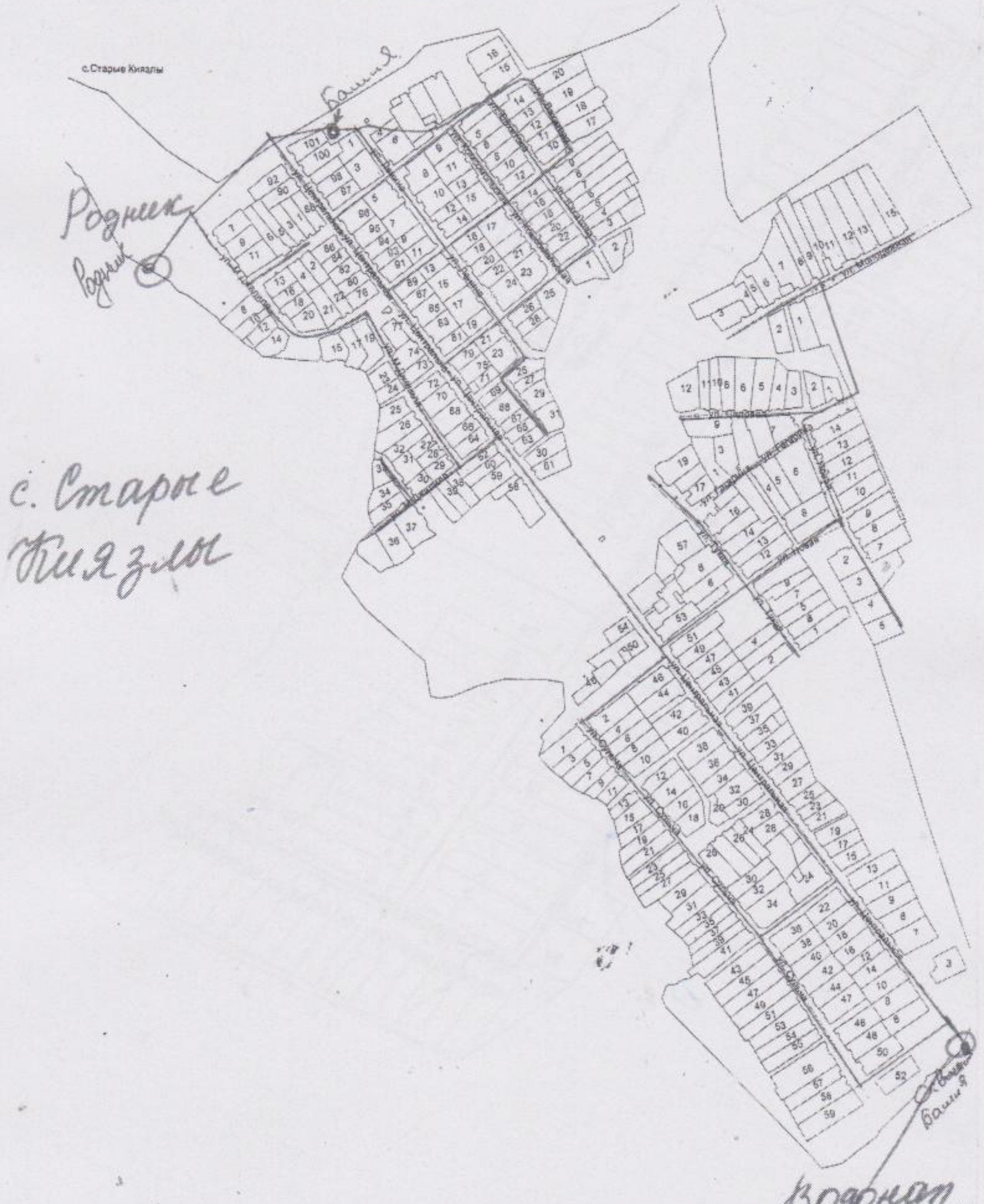

Кушымта

Кзыл

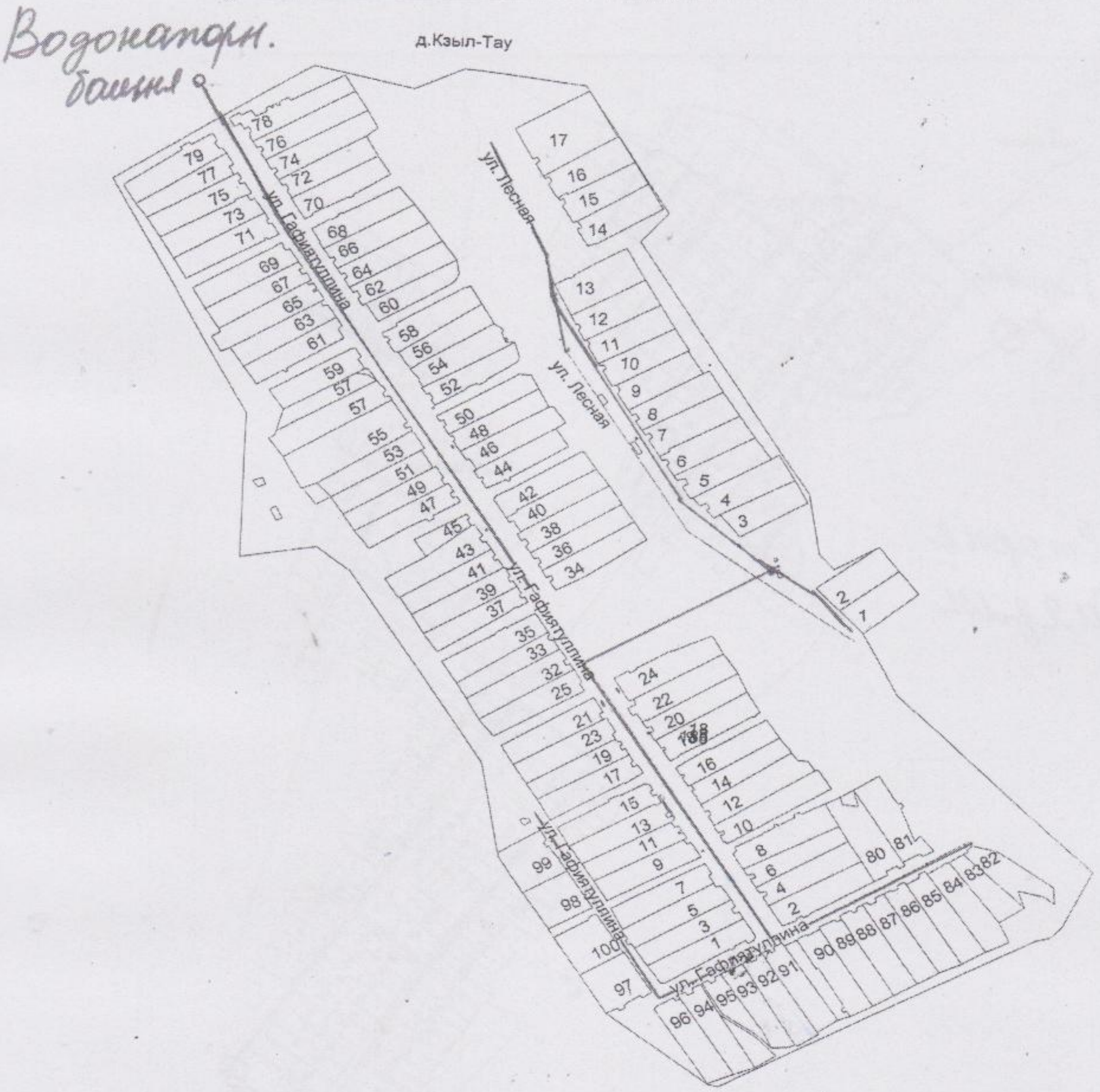

Кушымта №3

Яңа Кыязлы

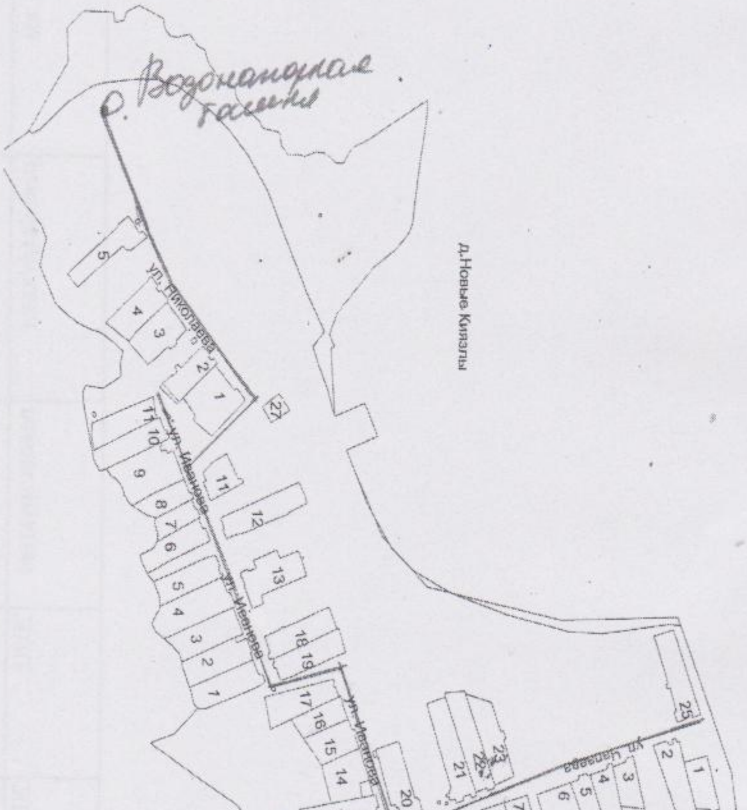

Кушымта № 3

Программа чаралары исемлеге

№ п/п	Объект исеме	Егәрлек	Чара төре	Чара составы	Гамәлгә ашыру вакыты		Әһәмият	Урнашуы	СМР бәясе хәзерге.бәял әр (млн. сум))
					Башы	Ахыры			
Иске Кыязлы АҖ									
1	Су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү	1 км	реконструкция	реконструкция	2015	2020	МП	Иске Кыязлы	**1,5**
2	Су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү	1 км	реконструкция	реконструкция	2020	2030	МП	.Кзыл Тау	1,5